

Tantárgy elnevezése: Társadalomismeret

Tantárgy Neptun-kódja: ÁKÁKIO16

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:
Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység adminisztrátorának neve, email elérhetősége: Török Erika Torok.Erika@uni-nke.hu, 06-1-432-9000/20103

Tantárgyfelelős oktató neve, beosztása: Prof. Dr. Egedy Gergely egyetemi tanár

Tantárgyfelelős oktató email elérhetősége: Egedy.Gergely@uni-nke.hu

A kurzus további oktatóinak neve, emailes elérhetőségeik:

Dr. Bauer Lilla Bauer.Lilla@uni-nke.hu

Prof. Dr. Egedy Gergely Egedy.Gergely@uni-nke.hu

Gazsó Dániel Gazso.Daniel@uni-nke.hu

Dr. Szabó Máté Csaba Szabo.Mate.Csaba@uni-nke.hu

A tantárgy óraszám, a foglalkozás típusa:

Nappali: heti 1 óra előadás + 1 óra szeminárium (félévente 15+15)

Levelező: 10 óra/félév

A foglalkozások kezdési időpontjai, helyszíne:

Nappali:

Csütörtök: 16:00 – 17:45

Oktatási Központ II. előadó

A foglalkozásokon való részvétel követelményei, hiányzások maximális száma:

Az előadásokon való részvétel a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szerinti kimentési lehetőségek biztosítása mellett. A tanórákon 75%-os részvétel elvárt (kötelező).

A tantárgy szakmai tartalma (magyar nyelven)

A tantárgy komplex összefoglalást és értelmezést kíván nyújtani a 20. század utolsó évtizedétől napjainkig végbement magyarországi társadalmi változásokról. A félév folyamán bemutatásra kerül az 1989-90-es rendszerváltozás nyomán létrejött magyar társadalom tagoltsága, rétegei, csoportjai, ezek főbb jellemzői. A kurzus arra tesz kísérletet, hogy ennek a számos tekintetben radikális változásnak az elemzése, értelmezése, következmények összegzése során a szociológiai, statisztikai és történeti módszereket illetve ezen diszciplínák kutatási eredményeit egyaránt felhasználja, így a multidiszciplinaritásnak is helyet biztosítson az képzésben. A szakirodalom tükrében áttekintjük továbbá a mai magyar társadalmat érintő aktuális kérdéseket a megoldások lehetőségeit keresve, különös tekintettel az állam és közigazgatás szerepére.

A tantárgy szakmai tartalma (angol nyelven)

The subject aims to provide a complex summary and interpretation of the social changes in Hungary from the last decade of the 20th century to the present. During the semester, the structure, the strata, the groups of the Hungarian society created by the 1989-90 change of regime are presented, and their main characteristics. The course attempts to use sociological, statistical and historical methods and the research results to analyze, interpret, and summarize the radical changes in the Hungarian society, offering a multidisciplinary approach. We also

review the current issues of today's Hungarian society in search of the possibilities of solutions, especially the role of state and public administration.

Az elérendő kompetenciák (magyar nyelven)

A kurzus eredményes elvégzése után a hallgató rendszerezett ismeretekkel rendelkezik a rendszerváltás utáni magyar társadalom helyzetét meghatározó folyamatokkal, tényezőkkel és átlátja az egyes rétegek és csoportok pozícióját, a társadalmi fejlődés tendenciáit. A társadalomtudományi ismeretek segítenek a hallgatóknak a közigazgatási tevékenység során felmerülő szociális szituációk felismerésében és komplex kezelésében. További célja a tantárgynak, bizonyos szociális érzékenység iránti fogékonyság kialakítása a hallgatókban.

Az elérendő kompetenciák (angol nyelven)

After the successful completion of the course, the student has systematic knowledge about the processes and factors determining the situation of Hungarian society after the change of regime, and to understand the positions of individual strata and groups and the tendencies of social development. Social sciences will help students to recognize the social situations that arise in public administration. Another objective of the subject is to develop a sense of social sensitivity in the students.

A tantárgy tematikája

1. A magyar társadalomtörténet a rendszerváltásig
2. A hazai demográfiai folyamatok múltja és jelene
3. A hazai családok, nők helyzetének jellemzése
4. Nép, nemzet, kisebbség, nacionalizmus elméletek
5. Kisebbségek és etnikai csoportok Magyarország határain innen és túl
6. A magyar települések társadalmi viszonyai a rendszerváltás után
7. Társadalmi rétegződés és mobilitás, társadalomszerkezet Magyarországon
8. Elittek átalakulása a rendszerváltás után
9. A deviancia a rendszerváltás utáni Magyarországon
10. Leszakadó társadalmi csoportok
11. A magyar szociálpolitika
12. A mindennapi élet változásai az ezredfordulón
13. Közgondolkodás, értékek és a vallásosság változásai
14. Törésvonalak a magyar társadalomban
15. Összefoglalás, összegzés.

A félévközi feladatok, az ismeretek ellenőrzésének rendje:

kollokvium

Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Az aláírás feltétele, hogy a hallgató tartson egy 15 perces számítógépes prezentációval támogatott referátumot. A kredit megszerzésének feltétele a sikeres szóbeli vizsga.

A kötelező és ajánlott irodalom jegyzéke, azok hozzáférhetőségének pontos megjelölésével (melyik weboldal?, melyik jegyzetbolt?):

Kötelező

1. Valuch Tibor: A jelenkori magyar társadalom, Osiris Kiadó, 2015, ISBN: 9789632762548
2. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába, Osiris Kiadó, 2006, ISBN: 9789633898482

Ajánlott

1. Valuch Tibor: Magyar hétköznapok, Napvilág Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 9789633383063
2. Romsics Ignác: Magyarország története a XX. Században, Osiris Kiadó, Budapest, 2010, ISBN: 9789632761794

Tételsor:

1. Társadalomtörténet 1: A magyar társadalom összetétele a dualizmustól a második világháborúig
2. Társadalomtörténet 2: A magyar társadalom összetétele a szocialista korszakban
3. A Magyarország demográfiai viszonyainak alakulása a második világháborútól: születések, halálozások változásai
4. A hazai településrendszer és térszerkezet jellemzői történelmi távlatban
5. Kisebbségek és etnikumok határainkon innen- és túl a Kárpát-Medencében – a számok tükrében
6. Társadalomszerkezet és rétegződés 1: az elitcsoportok (politikai- gazdasági- és kulturális elit) és a jómódúak jellemzése
7. Társadalomszerkezet és rétegződés 2: a középosztály, az alsó társadalom és a marginalizáltak
8. Az magyar ifjúság jellegzetes vonásai az empirikus felmérések tükrében
9. Az oktatás szerepe a társadalmi egyenlőtlenségek felszámolásában
10. Közgondolkodás és értékek, történelmi tudat és nemzettudat, a magyar társadalom vallásossága
11. A szociálpolitika és a deviáns jelenségek hazánkban
12. A mindennapi élet változásai a rendszerváltás után